

Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Første Afdeling)

19. januar 2016*

»Konkurrence — karteller — markedet for projekter angående gasisoleret koblingsanlæg — afgørelse truffet som følge af Rettens delvise annullation af den oprindelige beslutning — bøder — begrundelsespligt — princippet om god forvaltningsskik — ret til forsvar — ligebehandling — proportionalitet — fejlvurdering — udgangsbetrag — graden af bidrag til overtrædelsen — afskrækkelsesfaktor«

I sag T-409/12,

Mitsubishi Electric Corp., Tokyo (Japan), ved solicitors R. Denton, J. Vyavaharkar, R. Browne, L. Philippou, M. Roald, J. Robinson og advokat K. Haegeman,

sagsøger,

mod

Europa-Kommissionen ved N. Khan og P. van Nuffel, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

angående principalt en påstand om annullation af Kommissionens afgørelse C(2012) 4381 af 27. juni 2012 om ændring af Kommissionens beslutning K(2006) 6762 endelig af 24. januar 2007 om en procedure i henhold til artikel 81 [EF] (nu artikel 101 TEUF) og EØS-aftalens artikel 53, i det omfang den var rettet til Mitsubishi Electric Corp. og Toshiba Corp. (sag COMP/39.966 – Gasisolerede koblingsanlæg – Bøder), for så vidt som den vedrører sagsøgeren, og subsidiært en påstand om ændring af samme afgørelses artikel 1 med henblik på ophævelse eller i mangel heraf nedsættelse af størrelsen af den bøde, der blev pålagt sagsøgeren,

har

RETTEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, H. Kanninen, og dommerne I. Pelikánová (refererende dommer) og E. Buttigieg,

justitssekretær: fuldmægtig S. Spyropoulos,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 21. april 2015,

afsagt følgende

* Processprog: engelsk.

Dom

Sagens baggrund

- 1 Sagsøgeren, Mitsubishi Electric Corp., er et japansk selskab, der driver virksomhed inden for forskellige industrisektorer, herunder gasisolerede koblingsanlæg (herefter »GIS«). I perioden fra oktober 2002 til april 2005 blev selskabets aktiviteter på GIS-området udført af et joint venture, TM T&D Corp., som var ejet ligeligt med Toshiba Corp., og opløst i 2005.
- 2 Den 24. januar 2007 vedtog Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber beslutning K(2006) 6772 endelig om en procedure i henhold til artikel 81 [EF] og EØS-aftalens artikel 53 (sag COMP/F/38.899 – gasisolerede koblingsanlæg) (herefter »2007-beslutningen«).
- 3 I 2007-beslutningen fastslog Kommissionen, at der havde foreligget en samlet og vedvarende overtrædelse af artikel 81 EF og artikel 53 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde på GIS-markedet på Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS) mellem den 15. april 1988 og den 11. maj 2004, og pålagde adressaterne for den pågældende beslutning, som var europæiske og japanske producenter af gasisolerede koblingsanlæg, bøder, hvis størrelse blev beregnet i henhold til metoden i retningslinjerne for beregningen af bøder i henhold til artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 og artikel 65, stk. 5, i EKSF-traktaten (EFT 1998 C 9, s. 3, herefter »retningslinjer for beregningen af bøder«) samt i Kommissionens meddelelse om bødefritagelse eller bødenedsættelse i kartelsager (EFT 2002 C 45, s. 3).
- 4 Den overtrædelse, der var omhandlet i 2007-beslutningen, omfattede tre væsentlige elementer:
 - En aftale undertegnet i Wien den 15. april 1988 (herefter »GQ-aftalen«), der havde til formål at tildele GIS-projekter på verdensplan efter aftalte regler med henblik på at fastholde kvoter, som i vidt omfang afspejlede de »anslåede historiske markedsandele«; aftalen, der fandt anvendelse på hele verden med undtagelse af USA, Canada og Japan samt 17 vesteuropæiske lande, beroede på en fordeling af en »samlet japansk kvote« til de japanske producenter og en »samlet europæisk kvote« til de europæiske producenter.
 - En parallel ordning (herefter »den fælles ordning«), hvorefter for det første GIS-projekterne i Japan og i de lande, hvor de europæiske medlemmer af kartellet var etableret, var forbeholdt henholdsvis de japanske medlemmer og de europæiske medlemmer af kartellet (herefter »producentlandene«), og for det andet GIS-projekter i de øvrige europæiske lande ligeledes var forbeholdt den europæiske gruppe, idet de japanske producenter havde forpligtet sig til ikke at indgive bud på GIS-projekterne i Europa; til gengæld for denne forpligtelse skulle der imidlertid gives meddelelse om sådanne projekter til den japanske gruppe, og disse skulle henregnes til »den fælles europæiske kvote«, der var fastsat i GQ-aftalen (herefter »meddelelse« og »beregning«).
 - En aftale undertegnet i Wien den 15. april 1988 med overskriften »E-Group Operation Agreement for GQ-Agreement« (herefter »EQ-aftalen«), der blev undertegnet af medlemmerne af den europæiske gruppe af producenter, og som havde til formål at fordele de GIS-projekter, der var tildelt den pågældende gruppe i henhold til GQ-aftalen.
- 5 I 2007-beslutningens artikel 1 fastslog Kommissionen, at sagsøgeren havde deltaget i overtrædelsen i perioden fra den 15. april 1988 til den 11. maj 2004.
- 6 For den i 2007-beslutningens artikel 1 konstaterede overtrædelse blev sagsøgeren i 2007-beslutningens artikel 2 pålagt en bøde på 118 575 000 EUR, hvoraf 4 650 000 EUR skulle betales solidarisk med Toshiba for den af TM T&D begåede overtrædelse.

- 7 Den 18. april 2007 anlagde sagsøgeren sag til prøvelse af 2007-beslutningen.
- 8 Ved dom af 12. juli 2011, Mitsubishi Electric mod Kommissionen (T-113/07, Sml., EU:T:2011:343), frifandt Retten for det første Europa-Kommissionen for en påstand om annullation af 2007-beslutningens artikel 1. For det andet annullerede den artikel 2, litra g) og h), i 2007-beslutningen, for så vidt som den vedrørte sagsøgeren, med støtte i den begrundelse, at Kommissionen havde tilsidesat ligebehandlingsprincippet ved i forbindelse med beregningen af bødens størrelse at have valgt et referenceår for sagsøgeren, der var et andet end det referenceår, der blev valgt for de europæiske deltagere i overtrædelsen.
- 9 Den 22. september 2011 iværksatte sagsøgeren appel for Domstolen til prøvelse af dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:343).
- 10 Den 15. februar 2012 fremsendte Kommissionen til sagsøgeren en sagsfremstillingsskrivelse, hvori anførtes, at Kommissionen havde til hensigt at vedtage en ny afgørelse, der pålagde sagsøgeren en bøde (herefter »sagsfremstillingsskrivelsen«). Kommissionen redegjorde for de faktiske omstændigheder, som ifølge Kommissionen var relevante for beregningen af bødens størrelse på baggrund af dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:343).
- 11 Den 16. marts 2012 fremsatte sagsøgeren sine bemærkninger til denne sagsfremstillingsskrivelse.
- 12 Den 8. juni 2012 blev der afholdt et møde mellem sagsøgerens repræsentanter og de medarbejdere i Kommissionen, der havde ansvaret for sagen.
- 13 Ved Kommissionens afgørelse C(2012) 4381 af 27. juni 2012 om ændring af 2007-beslutningen i det omfang, hvor den var rettet til sagsøgeren og Toshiba (sag COMP/39.966 – Gasisolerede koblingsanlæg – Bøder) (herefter »den anfægtede afgørelse«), blev artikel 2 i 2007-beslutningen ændret ved tilføjelsen af de nye punkter litra g) og h). Ved litra g) blev sagsøgeren pålagt en bøde på 74 817 000 EUR, som eneansvarlig. Ved litra h) blev sagsøgeren pålagt en bøde på 4 650 000 EUR, der skulle betales solidarisk med Toshiba.
- 14 Med henblik på at afhjælpe den forskelsbehandling, der blev kritiseret af Retten i dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:34), støttede Kommissionen sig i den anfægtede afgørelse på den samlede omsætning for GIS i 2003. For så vidt som sagsøgerens og Toshibas aktiviteter på GIS-området i løbet af dette år blev udøvet af TM T&D, tog Kommissionen hensyn til dette selskabs omsætning for 2003 (59. og 60. betragtning til den anfægtede afgørelse).
- 15 For det første foretog Kommissionen således inden for rammerne af den differentierede behandling, der tilsigtede at afspejle de respektive bidrag fra de forskellige deltagere i kartellet, en beregning af TM T&D's markedsandel i 2003 for så vidt angår GIS (15-20%) og klassificerede selskabet i den anden kategori i henhold til den kategorisering, der blev foretaget i 482.-488. betragtning til 2007-beslutningen. Der blev således fastsat et hypotetisk udgangsbetrag på 31 000 000 EUR for TM T&D (61. betragtning til den anfægtede afgørelse).
- 16 For det andet blev der med henblik på at afspejle sagsøgerens og Toshibas ulige mulighed for at bidrage til overtrædelsen i perioden forud for oprettelsen af TM T&D foretaget en fordeling af dette selskabs udgangsbetrag blandt dets aktionærer i forhold til deres respektive salg af GIS i 2001, der var det sidste hele år forud for oprettelsen af TM T&D. Følgelig blev der fastsat et udgangsbetrag for sagsøgeren på 20 136 801 EUR og for Toshiba på 10 863 199 EUR (62. og 63. betragtning til den anfægtede afgørelse).
- 17 For det tredje anvendte Kommissionen med henblik på at sikre bødens afskrækkende virkning en afskrækkelsesfaktor på 1,5 på sagsøgeren på grundlag af selskabets omsætning for 2005 (69.-71. betragtning til den anfægtede afgørelse).

- 18 For det fjerde blev sagsøgerens udgangsbetøb forhøjet med 140% med henblik på at afspejle overtrædelsens varighed i den periode, der lå forud for oprettelsen af TM T&D (73.-76. betragtning til den anfægtede afgørelse).
- 19 For det femte blev sagsøgeren og Toshiba solidarisk pålagt et beløb, der svarede til 15% af TM T&D's hypotetiske udgangsbetøb, med henblik på at afspejle overtrædelsens varighed i perioden for TM T&D's aktivitet (77. betragtning til den anfægtede afgørelse).
- 20 Afslutningsvis og for det sjette blev størrelsen af den solidariske bøde multipliceret med sagsøgerens afskrækkelsesfaktor, og det beløb, der fulgte af denne multiplikation, som oversteg størrelsen af den solidariske bøde, blev pålagt sagsøgeren individuelt (78. betragtning til den anfægtede afgørelse).

Retsforhandlinger og parternes påstande

- 21 Sagsøgeren har anlagt nærværende sag ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 12. september oktober 2012.
- 22 Ved skrivelse af 8. januar 2013 har sagsøgeren givet afkald på replik.
- 23 Ved kendelse afsagt af formanden for Rettens Fjerde Afdeling den 21. februar 2013 blev sagen udsat, indtil der var afsagt dom i sag C-489/11 P, Mitsubishi Electric Corp. mod Kommissionen.
- 24 Da sammensætningen af Rettens afdelinger er blevet ændret, er den refererende dommer blevet tilknyttet Første Afdeling, hvorfor sagen er blevet henvist til denne afdeling.
- 25 Ved dom af 19. december 2013, Siemens mod Kommissionen (C-239/11 P, C-489/11 P og C-498/11 P, EU:C:2013:866), forkastede Domstolen den appel, sagsøgeren havde iværksat til prøvelse af dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:345). Forhandlingerne i den foreliggende sag blev derfor genoptaget.
- 26 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Første Afdeling) den 3. februar 2015 besluttet at indlede den mundtlige forhandling og har som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse i henhold til artikel 64 i Rettens procesreglement af 2. maj 1991 opfordret parterne til at indlevere visse dokumenter og har stillet dem visse skriftlige spørgsmål. Parterne har fulgt disse opfordringer fra Retten inden for den fastsatte frist.
- 27 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:
- Den anfægtede afgørelse annulleres, for så vidt som den vedrører sagsøgeren.
 - Subsidiært ændres artikel 1 i den anfægtede afgørelse med henblik på at ophæve eller alternativt at nedsætte den bøde, der er blevet pålagt sagsøgeren.
 - Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.
- 28 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:
- Frifindelse, da søgsmålet delvis ikke kan antages til realitetsbehandling, delvis er ugrundet.
 - Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

Den principale påstand om annullation af den anfægtede afgørelse

- 29 Sagsøgeren har i stævningen påberåbt sig ni anbringender til støtte for sin principale påstand. Det første anbringende vedrører en tilsidesættelse af begrundelsespligten, af princippet om god forvaltningsskik og af sagsøgerens ret til forsvar. Det andet anbringende vedrører en tilsidesættelse af begrundelsespligten, ligebehandlingsprincippet og proportionalitetsprincippet for så vidt angår beregningen af afskrækkelsesfaktoren. Det tredje anbringende vedrører en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet, for så vidt som Kommissionen beregnede størrelsen af sagsøgerens bøde på samme måde som størrelsen af de europæiske producenters bøde. Det fjerde anbringende vedrører det forhold, at Kommissionen begik en fejl ved at undlade at tage hensyn til beviser vedrørende tekniske og økonomiske forhold ved fastlæggelsen af betydningen af sagsøgerens adfærd og ved beregningen af størrelsen af sagsøgerens bøde. Det femte anbringende vedrører en fejl ved fastlæggelsen af overtrædelsens varighed. Det sjette anbringende vedrører en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet og proportionalitetsprincippet i forbindelse med fastlæggelsen af de andele af TM T&D's udgangsbeløb, der skulle fordeles mellem sagsøgeren og Toshiba. Det syvende anbringende vedrører en tilsidesættelse af begrundelsespligten og sagsøgerens ret til forsvar for så vidt angår fastlæggelsen af de andele af TM T&D's udgangsbeløb, der skulle fordeles mellem sagsøgeren og Toshiba. Det ottende anbringende vedrører en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet og proportionalitetsprincippet for så vidt angår metoden for fastsættelsen af et udgangsbeløb for sagsøgeren for den periode, der lå forud for oprettelsen af TM T&D. Det niende anbringende vedrører en tilsidesættelse af begrundelsespligten og sagsøgerens ret til forsvar for så vidt angår metoden for fastsættelsen af et udgangsbeløb for sagsøgeren for den periode, der lå forud for oprettelsen af TM T&D.
- 30 Som svar på et skriftligt spørgsmål fra Retten erklærede sagsøgeren, at selskabet efter afsigelsen af dom Siemens mod Kommissionen, nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:866), frafaldt sit femte anbringende. Der skal følgelig kun foretages en undersøgelse af det første til det fjerde anbringende og det sjette til det niende anbringende. I denne forbindelse finder Retten det hensigtsmæssigt i første række at foretage en undersøgelse af det første, det syvende og det niende anbringende, som omhandler den procedure, der førte til vedtagelsen af den anfægtede afgørelse og dens begrundelse, i anden række det ottende og det sjette anbringende, der vedrører fastsættelsen af sagsøgerens udgangsbeløb med en henvisning til det hypotetiske udgangsbeløb for TM T&D, i tredje række det tredje og det fjerde anbringende, som vedrører sagsøgerens relative bidrag til overtrædelsen, og i fjerde række det andet anbringende, der vedrører fastsættelsen af afskrækkelsesfaktoren på sagsøgeren.

Det første anbringende om en tilsidesættelse af begrundelsespligten, princippet om god forvaltningsskik og sagsøgerens ret til forsvar

- 31 Med det første anbringende har sagsøgeren gjort gældende, at Kommissionen ved beregningen af størrelsen af den bøde, sagsøgeren blev pålagt, tilsidesatte begrundelsespligten, princippet om god forvaltningsskik og sagsøgerens ret til forsvar.
- 32 Ifølge sagsøgeren fremgår det nemlig af Kommissionens meddelelse om bedste praksis ved behandlingen af konkurrencesager efter artikel 101 [TEUF] og 102 [TEUF] (EUT 2011 C 308, s. 6), at Kommissionen med henblik på at forøge gennemsigtigheden i klagepunktsmeddelelsen eller i givet fald i sagsfremstillingsskrivelsen skal anføre et vist antal relevante oplysninger med henblik på beregningen af bødens størrelse, såsom relevante salgstal.

- 33 I det foreliggende tilfælde er metoden for beregning af bødens størrelse ikke tydeligt forklaret i 51.-85. betragtning til den anfægtede afgørelse og kan således ikke forstås af sagsøgeren, eftersom Kommissionen hverken har redegjort for afgørelsens ræsonnement eller de væsentlige stadier, som Kommissionen fulgte. Af denne grund har Kommissionen ligeledes tilsidesat princippet om god forvaltningsskik.
- 34 Sagsøgeren har mere konkret gjort gældende, at den anfægtede afgørelse er utilstrækkeligt begrundet for så vidt angår for det første det geografiske markedes størrelse, for det andet den differentierede behandling, for det tredje fastsættelsen af udgangsbetøbet for TM T&D's bøde og dets hensigtsmæssighed og for det fjerde valget af den afskrækkelsesfaktor, der blev anvendt på sagsøgeren, samt dens hensigtsmæssighed.
- 35 Sagsøgeren har endvidere gjort gældende, at Kommissionen hverken i klagepunktsmeddelelsen af 20. april 2006, der blev fremsendt inden for rammerne af den procedure, der førte til 2007-beslutningen (herefter »2006-klagepunktsmeddelelsen«), eller i de udvekslinger, der lå forud for vedtagelsen af den anfægtede afgørelse, gjorde sagsøgeren opmærksom på, at den tilsigtede at anvende afskrækkelsesfaktoren, herunder for perioden for TM T&D's aktivitet.
- 36 Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumenter.
- 37 Indledningsvis bemærkes, at sagsøgeren i sin argumentation har sammenblandet klagepunkterne om tilsidesættelse af selskabets ret til forsvar i den procedure, der førte til vedtagelsen af den anfægtede afgørelse, med de klagepunkter, der omhandler angivelige begrundelsesmangler ved denne sidstnævnte afgørelse. Eftersom disse klagepunkter imidlertid er særskilte, skal de behandles hver for sig.
- Klagepunkterne om tilsidesættelse af sagsøgerens ret til forsvar
- 38 Det følger af retspraksis, at overholdelsen af retten til forsvar indebærer, at den berørte person under den administrative procedure gives lejlighed til at tage stilling dels til, om de fremførte faktiske forhold og andre omstændigheder faktisk foreligger, og hvilken relevans de har, dels til de dokumenter, som Kommissionen påberåber sig til støtte for, at der foreligger en overtrædelse af traktaten (dom af 7.1.2004, Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P og C-219/00 P, Sml., EU:C:2004:6, præmis 66).
- 39 I det foreliggende tilfælde skal det indledningsvis bemærkes, at for så vidt som den anfægtede afgørelse udtrykkeligt udgør en ændringsafgørelse til 2007-beslutningen, udgør proceduren for dens vedtagelse en videreførelse af den procedure, der førte til vedtagelsen af 2007-beslutningen. Under disse omstændigheder kan der, for så vidt som disse ikke blev draget i tvivl ved dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:345), tages hensyn til både 2007-beslutningen og de forberedende foranstaltninger, der lå forud for dens vedtagelse, herunder 2006-klagepunktsmeddelelsen, ved efterprøvelsen af, om sagsøgerens ret til forsvar blev overholdt i den procedure, der førte til vedtagelsen af den anfægtede afgørelse.
- 40 Sagsøgeren har for det første gjort gældende, som det blev anført i præmis 32 ovenfor, at Kommissionen i henhold til meddelelsen om bedste praksis skal meddele de berørte virksomheder et vist antal relevante oplysninger med henblik på beregningen af bødens størrelse, såsom relevante salgstal.
- 41 Uden at det er fornødent i denne sammenhæng at foretage en undersøgelse af Kommissionens argument, hvormed den anfægter, at meddelelsen om bedste praksis har en bindende karakter, bemærkes, at det fremgår af sagsøgerens bemærkninger til sagsfremstillingsskrivelsen, at selskabet var i stand til detaljeret at gøre sit synspunkt gældende vedrørende de forskellige stadier af beregningen af den bøde, det blev pålagt. Hvad mere præcist angår de relevante salgstal henviser det pågældende svar

udtrykkeligt til både til TM T&D's salgstal og sagsøgerens og Toshiba's salgstal, som skulle anvendes ved beregningen af bødens størrelse, hvilket indebærer, at sagsøgeren var i stand til at identificere de elementer, der var relevante ved den pågældende beregning, og at fremsætte sine bemærkninger til dette punkt.

- 42 Denne konstatering understøttes af Kommissionens interne referat af mødet den 8. juni 2012, som henviser til indgående drøftelser mellem sagsøgeren og Kommissionen vedrørende de forskellige stadier af beregningen af den bøde, der blev pålagt sagsøgeren.
- 43 På denne baggrund skal det konkluderes, at sagsøgeren ikke har godtgjort, at Kommissionen tilsidesatte selskabets ret til forsvar ved at undlade at meddele selskabet de elementer, der var relevante ved beregningen af bødens størrelse, og navnlig tallene for salg.
- 44 For det andet og som anført i præmis 35 ovenfor har sagsøgeren i det væsentlige anfægtet, at Kommissionen ikke underrettede selskabet om, at den tilsigtede at sikre bødens afskrækkende virkning ved at pålægge selskabet et ekstrabeløb i tillæg til bøden på 2 325 000 EUR som en følge af anvendelsen af den afskrækkelsesfaktor på selskabet for perioden for TM T&D's aktivitet, som er omhandlet i præmis 20 ovenfor (herefter »ekstrabeløbet«).
- 45 I denne forbindelse meddelte Kommissionen for det første i punkt 9.2 i 2006-klagepunktsmeddelelsen, at den tilsigtede at pålægge adressaterne for det pågældende dokument bøder, og henviste blandt de faktorer, der var væsentlige ved fastsættelsen af bødernes størrelse, til ønsket om at sikre bødernes afskrækkende virkning.
- 46 For det andet fastsatte Kommissionen i 491. betragtning til 2007-beslutningen en afskrækkelsesfaktor, der skulle anvendes på sagsøgeren. I 503. betragtning til samme beslutning fastslog Kommissionen udtrykkeligt, at der skulle pålægges sagsøgeren et ekstrabeløb beregnet på grundlag af samme faktor for perioden for TM T&D's aktivitet. På baggrund af disse betragtninger var sagsøgeren således i stand til at forstå, at Kommissionen ligeledes tilsigtede at sikre bødens afskrækkende virkning for så vidt angår perioden for TM T&D's aktivitet.
- 47 For det tredje er der intet i dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:345), der giver mulighed for at fastslå, at Kommissionens valg om at sikre, at den afskrækkende virkning af den bøde, der blev pålagt sagsøgeren, ligeledes gjaldt for perioden for TM T&D's aktivitet, var ulovligt eller upassende, idet denne dom ikke behandler dette spørgsmål.
- 48 For det fjerde fremgår det af sagsøgerens bemærkninger til sagsfremstillingsskrivelsen, at selskabet på grundlag af 489. og 503. betragtning til 2007-beslutningen antog, at det maksimalt var 15% af det hypotetiske udgangsbeløb for TM T&D, der ville blive pålagt som bøde for perioden for sidstnævnte selskabs aktivitet, »idet, [...] såfremt der forel[å] en afskrækkelsesfaktor for [sagsøgeren], da vil[le] denne blive anvendt«. Det fremgår således udtrykkeligt af sagsøgerens egne erklæringer, at selskabet antog, at Kommissionen ville anvende en afskrækkelsesfaktor for perioden for TM T&D's aktivitet og af denne grund pålægge sagsøgeren et ekstrabeløb.
- 49 For det femte er det i Kommissionens interne referat af mødet den 8. juni 2012 udtrykkeligt nævnt, at der efter Kommissionens opfattelse ikke var grund til at ændre de parametre for beregning af bødens størrelse, som blev anvendt i 2007-beslutningen, og som ikke var blevet kritiseret af Retten, og at den eneste ændring af metoden følgelig skulle vedrøre referenceåret. Som det blev fastslået i præmis 46 og 47 ovenfor, blev afskrækkelsesfaktoren anvendt af Kommissionen på perioden for TM T&D's aktivitet i 2007-beslutningen, uden at dette element af bodeberegningen efterfølgende blev kritiseret af Retten.

- 50 På denne baggrund må det lægges til grund, at den holdning, som Kommissionen udtrykte i forbindelse med mødet den 12. juni 2012, understøtter de øvrige relevante elementer, hvoraf det fremgår, at Kommissionen tilsigtede at anvende en afskrækkelsesfaktor på perioden for TM T&D's aktivitet og følgelig pålægge sagsøgeren et ekstrabeløb.
- 51 På baggrund af det ovenstående skal det konkluderes, at sagsøgeren fra tidspunktet for 2006-klagepunktsmeddelelsen var bekendt med, at Kommissionen tilsigtede at sikre den pålagte bødes afskrækkende virkning. Sagsøgeren var i det mindste fra tidspunktet for 2007-beslutningen i stand til at forstå, at denne hensigt indebar en pålæggelse af et ekstrabeløb for perioden for TM T&D's aktivitet. Denne hensigt blev ikke draget i tvivl ved dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:345), og den blev bekræftet både i sagsfremstillingsskrivelsen, som sagsøgerens bemærkninger til denne skrivelse vidner om, og i forbindelse med mødet den 12. juni 2012.
- 52 Under disse omstændigheder gør sagsøgerens argumenter det ikke muligt at godtgøre, at selskabets ret til forsvar blev tilsidesat for så vidt angår Kommissionens hensigt om at pålægge det et ekstrabeløb.

– Klagepunktet om den anfægtede afgørelses begrundelse

- 53 Ifølge retspraksis skal den begrundelse, der kræves i henhold til artikel 296 TEUF, klart og utvetydigt angive de betragtninger, som den institution, der har udstedt retsakten, har lagt til grund, dels således at de berørte personer kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning, for at de kan forsvare deres rettigheder, dels således at Unionens retsinstanser kan udøve deres prøvelsesret (jf. analogt dom af 18.9.2003, Volkswagen mod Kommissionen, C-338/00 P, Sml., EU:C:2003:473, præmis 124 og den deri nævnte retspraksis). Selv om det i medfør af artikel 296 TEUF påhviler Kommissionen at angive de faktiske og retlige omstændigheder, som ligger til grund for dens beslutning, og de retlige betragtninger, som har foranlediget den til at træffe denne, kræver bestemmelsen ikke, at Kommissionen behandler alle de faktiske og retlige spørgsmål, som er blevet behandlet under den administrative procedure (jf. analogt dom Volkswagen mod Kommissionen, EU:C:2003:473, præmis 127 og den deri nævnte retspraksis). Det nærmere indhold af begrundelseskravet skal fastlægges i lyset af den konkrete sags omstændigheder, navnlig indholdet af den pågældende retsakt, indholdet af de anførte grunde samt den interesse, som retsaktens adressater samt andre, der må anses for umiddelbart og individuelt berørt af retsakten, kan have i begrundelsen (jf. dom af 2.4.1998, Kommissionen mod Sytraval og Brink's France, C-367/95 P, Sml., EU:C:1998:154, præmis 63 og den deri nævnte retspraksis). Ovennævnte retspraksis finder analog anvendelse på Kommissionens afgørelser, der fastslår en overtrædelse af artikel 53, stk. 1, i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.
- 54 I denne sammenhæng bemærkes, at den anfægtede afgørelse udtrykkeligt bestemmer, at den udgør en ændringsafgørelse til 2007-beslutningen for så vidt angår de bøder, der blev pålagt sagsøgeren og Toshiba. På denne baggrund kan der ved behandlingen af nærværende anbringende tages hensyn til begrundelsen for 2007-beslutningen, for så vidt som beslutningen ikke blev påvirket af dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:345), og for så vidt som den ikke modsiges af ordlyden af den anfægtede afgørelse.
- 55 Indledningsvis bemærkes, at sagsøgerens indledende argument, der blev gengivet i præmis 32 ovenfor, om, at metoden for beregning af bøden ikke var tydeligt forklaret og således ikke kan forstås af sagsøgeren, er for generelt til at kunne være genstand for en undersøgelse og må følgelig afvises fra realitetsbehandling i henhold til artikel 44, stk. 1, litra c), i procesreglementet af 2. maj 1991, der finder anvendelse for så vidt angår spørgsmålet, om nærværende søgsmål kan antages til realitetsbehandling (jf. kendelse af 7.9.2010, Norilsk Nickel Harjavalta og Umicore mod Kommissionen, T-532/08, Sml., EU:T:2010:353, præmis 70 og den deri nævnte retspraksis).

- 56 Under alle omstændigheder viser en samlet undersøgelse af begrundelsen for beregningen af bødens størrelse i den anfægtede afgørelse ikke, at denne var utilstrækkelig og usammenhængende, eftersom Kommissionen redegjorde for de forskellige faktorer, der blev taget hensyn til, og de forskellige mellemlid i beregningen.
- 57 Hvad for det første angår de mere konkrete argumenter har sagsøgeren gjort gældende, at til trods for angivelsen i 55. betragtning til den anfægtede afgørelse om, at størrelsen af det relevante geografiske marked er taget i betragtning ved bedømmelsen af overtrædelsens grovhed, forklarer punktet i samme afgørelse vedrørende overtrædelsens grovhed hverken, hvordan størrelsen af det geografiske marked blev fastlagt, eller på hvilket stadium der blev taget hensyn dertil ved bedømmelsen af grovheden. I denne forbindelse er den angivelse alene, at de ulovlige aktiviteter omfattede hele EØS, ikke tilstrækkelig.
- 58 I denne forbindelse bemærkes, at det, som Kommissionen har gjort gældende, fremgår af det første punktum i 56. betragtning til den anfægtede afgørelse, at konstateringerne vedrørende overtrædelsens grovhed blev foretaget »på grundlag af de [i 2007-beslutningen] fastslåede omstændigheder«. Det fremgår af 478. betragtning til denne beslutning, at det relevante geografiske marked er EØS, og at størrelsen af dette marked i 2003, der blev fastlagt på grundlag af oplysninger, som blev meddelt af de berørte virksomheder, var på ca. 320 mio. EUR, uden at disse konstateringer er blevet draget i tvivl ved dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:345). Det fremgår endvidere klart af 483. betragtning til 2007-beslutningen, at der blev taget hensyn til størrelsen af det relevante geografiske marked ved fastlæggelsen af de udgangsbeløb, der skulle finde anvendelse på de forskellige virksomheder.
- 59 For det andet har sagsøgeren gjort gældende, at den differentierede behandling ikke beror på en klar og præcis forklaring, eftersom den anfægtede afgørelse ikke redegør for, hvorledes de globale salgstal blev anvendt ved fastlæggelsen af de grupper, der figurerer i 2007-beslutningen. Endvidere henviser 61. betragtning til den anfægtede afgørelse til 484. betragtning til 2007-beslutningen, som henviser til relevansen af markedsværdien i EØS. Ifølge sagsøgeren mangler en sådan henvisning angivelser med hensyn til størrelsen af det relevante marked, der er omtalt i præmis 57 ovenfor.
- 60 Det fremgår i denne forbindelse for det første af 57.-61. betragtning til den anfægtede afgørelse, sammenholdt med 483.-488. betragtning til 2007-beslutningen, at de globale salgstal for 2003 for de forskellige berørte virksomheder, herunder TM T&D, blev anvendt til at beregne deres globale markedsandele, i forhold til hvilke de blev klassificeret i grupper med særskilte udgangsbeløb. En sådan begrundelse er tilstrækkelig på baggrund af den retspraksis, der blev nævnt i præmis 53 ovenfor.
- 61 For det andet hviler det argument, som omhandler 61. betragtning til den anfægtede afgørelse og 484. betragtning til 2007-beslutningen, for så vidt som det blev konstateret i præmis 58 ovenfor, at Kommissionen i tilstrækkelig grad havde begrundet omfanget og størrelsen af det geografiske marked, på en fejlagtig forudsætning og kan således ikke tiltrædes.
- 62 For det tredje indeholder hverken 2007-beslutningen eller den anfægtede afgørelse ifølge sagsøgeren forklaringer vedrørende måden, hvorpå TM T&D's udgangsbeløb blev beregnet, eller vedrørende grundene til, at beløbet var passende. For så vidt som der ikke blev givet nogen angivelse med hensyn til valg af det nøjagtige beløb, forekommer dette beløb at være arbitrært. Sagsøgeren har endvidere gentaget, at den henvisning til markedsværdien i EØS, som figurerer i 484. betragtning til 2007-beslutningen, er ugrundet af de grunde, der er anført i præmis 57 ovenfor.
- 63 I denne forbindelse fastslog Kommissionen i 57.-61. betragtning til den anfægtede afgørelse, at der, eftersom den pågældende overtrædelse var meget grov, skulle foretages en differentieret behandling med henblik på at afspejle de forskellige virksomheders forskellige evne til at skade konkurrencen mærkbart. Som det blev fastslået i præmis 61 ovenfor, fandt Kommissionen, at denne differentierede

behandling skulle ske i form af en kategorisering af udgangsbeløbene i forhold til den globale omsætning af GIS i 2003. Kommissionen anførte under henvisning til den kategorisering, der blev foretaget i 484.-488. betragtning til 2007-beslutningen i 61. betragtning til den anfægtede afgørelse, at TM T&D's samlede omsætning af GIS placerede selskabet i den anden kategori, hvilket indebar, at selskabets hypotetiske udgangsbeløb var på 31 000 000 EUR.

- 64 483. betragtning til 2007-beslutningen præciserer endvidere, at kategorierne blev fastsat således, at forskellene mellem GIS-markedsandelen for virksomhederne i samme kategori var mindre betydelige end forskellene mellem markedsandelen for de virksomheder, der var placeret i forskellige kategorier.
- 65 I denne sammenhæng fremgår det endvidere af punkt 1 A i retningslinjerne for beregningen af bøder, at for så vidt angår de meget alvorlige overtrædelser var det påregnelige udgangsbeløb større end 20 000 000 EUR.
- 66 Disse elementer giver imidlertid sagsøgeren mulighed for at forstå de elementer i vurderingen, som gjorde det muligt for Kommissionen at måle den af sagsøgeren begåede overtrædelses grovhed, hvilket indebærer, at Kommissionen overholdt den begrundelsespligt, der påhviler den, og at den navnlig ikke havde pligt til i den anfægtede afgørelse at opstille en mere detaljeret redegørelse for metoden eller at angive taloplysninger vedrørende den præcise fastsættelse af TM T&D's udgangsbeløb (jf. i denne retning dom af 29.4.2004, Tokai Carbon m.fl. mod Kommissionen, T-236/01, T-244/01 – T-246/01, T-251/01 og T-252/01, Sml., EU:T:2004:118, præmis 252).
- 67 Endvidere gælder, at selv om Kommissionen ikke i den anfægtede afgørelse angav grundene til, at den lige præcis valgte 31 000 000 EUR for virksomhederne i den anden kategori, herunder TM T&D, kan dette valg ikke betegnes som arbitrært og går ikke ud over den skønsbeføjelse, den råder over på området (jf. analogt dom Tokai Carbon m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 66 ovenfor, EU:T:2004:118, præmis 224), eftersom det blev foretaget på grundlag af de elementer, der er anført i præmis 63-65 ovenfor.
- 68 Hvad angår argumentet om den henvisning til markedsværdien i EØS, der figurerer i 484. betragtning til 2007-beslutningen, er det tilstrækkeligt at henvise til præmis 58 og 61 ovenfor.
- 69 For det fjerde har sagsøgeren gjort gældende, at Kommissionen hverken begrundede sit valg af afskrækkelsesfaktor eller angav grundene til, at det var hensigtsmæssigt at anvende den pågældende faktor på sagsøgeren endog på perioden for TM T&D's aktivitet med den følge, at sagsøgeren blev pålagt et ekstrabeløb.
- 70 I denne forbindelse fremgår det for det første af præmis 310-317 i dom af 3. marts 2011, Siemens mod Kommissionen (T-110/07, Sml., EU:T:2011:68), at Kommissionen i 491. betragtning til 2007-beslutningen i tilstrækkelig grad redegjorde for de elementer, der blev taget hensyn til ved forhøjelsen af udgangsbeløbet for bøderne med henblik på afskrækkelse. Eftersom denne konstatering finder anvendelse på den afskrækkelsesfaktor, der blev pålagt sagsøgeren i den anfægtede afgørelse, skal det konkluderes, at sagsøgeren kunne gøre sig bekendt med begrundelsen for denne forhøjelse for så vidt angår udgangsbeløbet for sin bøde og kunne gøre sine rettigheder gældende, og at Retten er i stand til at udøve sin prøvelsesret.
- 71 For det andet bemærkes, at Kommissionen ikke var forpligtet til at give en specifik begrundelse for sit valg om at anvende en afskrækkelsesfaktor på sagsøgeren for perioden for TM T&D's aktivitet. Eftersom Kommissionen tilregnede sagsøgeren ansvaret for TM T&D's aktiviteter, indebar det ønske fra Kommissionen om at sikre en afskrækkende virkning ved bøden, der er udtrykt i 69.-71. betragtning til den anfægtede afgørelse, sammenholdt med 491. betragtning til 2007-beslutningen, ligeledes anvendelse af en afskrækkelsesfaktor i forhold til denne samme periode og som en følge deraf pålæggelse af et tillægsbeløb.

72 På baggrund af det ovenstående skal de klagepunkter om tilsidesættelse af begrundelsespligten, der blev fremsat i forbindelse med det første anbringende, og klagepunktet om tilsidesættelse af princippet om god forvaltningsskik, som ikke er understøttet af selvstændige argumenter, forkastes.

73 Det første anbringende skal derfor forkastes i sin helhed.

Det syvende anbringende vedrørende en tilsidesættelse af begrundelsespligten og sagsøgerens ret til forsvar for så vidt angår fastlæggelsen af de andele af TM T&D's udgangsbetrag, der skulle fordeles mellem sagsøgeren og Toshiba

74 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen tilsidesatte begrundelsespligten ved ikke at angive grundene til, at der skulle foretages en fordeling af TM T&D's udgangsbetrag mellem sagsøgeren og Toshiba i forhold til den andel af GIS-salg, som hvert enkelt af disse selskaber foretog i 2001. Selv om den anfægtede afgørelse bestemmer, at der ikke skal foretages en fordeling af TM T&D's udgangsbetrag i forhold til selskabets to aktionærers kapitalandele, har den ikke redegjort for, hvorfor det er nødvendigt at afspejle de respektive situationer i 2001 eller på et tidligere tidspunkt for disse to aktionærer, selv om denne tilgang ikke svarer til den generelle metode i 2007-beslutningen og i den anfægtede afgørelse og heller ikke blev anvendt i tilfældet med Schneider Electric SA (herefter »Schneider«) for så vidt angår dette selskabs kapitalandel i VAS, et joint venture, der var ejet sammen med VA Tech. Denne manglende redegørelse for forskelsbehandlingen mellem sagsøgeren og Schneider indebærer endvidere en tilsidesættelse af sagsøgerens ret til forsvar.

75 Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumenter.

76 For det første skal det i denne forbindelse bemærkes, at det blev anført i 52.-57. betragtning til den anfægtede afgørelse, at Kommissionen ved fastsættelsen af bødens størrelse skal tage hensyn til overtrædelsens grovhed og for så vidt angår en meget grov overtrædelse kan foretage en differentieret behandling baseret på de forskellige virksomheders økonomiske kapacitet til at forvolde alvorlig skade på konkurrencen.

77 For det andet blev det fastslået i 2007-beslutningen og anført i første til tredje betragtning til den anfægtede afgørelse, at selv om sagsøgerens og Toshibas aktiviteter på GIS-området blev overdraget til TM T&D i 2002, deltog de individuelt i overtrædelsen i størstedelen af overtrædelsesperioden.

78 For det tredje fremgår det af 62. og 67. betragtning til den anfægtede afgørelse, at under disse omstændigheder indebar en hensyntagen til den ulige konkurrencemæssige stilling for de to aktionærer i TM T&D på det tidspunkt, hvor dette selskab blev oprettet, at det var lettere at foretage en bedømmelse af deres respektive evne til at forvolde alvorlig skade på konkurrencen end af deres kapitalandele i TM T&D.

79 For det fjerde var dette ifølge 67. betragtning til den anfægtede afgørelse så meget desto mere tilfældet, som sagsøgerens og Toshibas andel af GIS-salg i 2001 afveg betydeligt fra deres andel af TM T&D's kapital, hvilket indebærer, at denne sidstnævnte andel ikke på pålidelig vis afspejlede den faktiske situation på markedet.

80 For det femte præciserede sagsøgeren som svar på et spørgsmål fra Retten, at selskabet i den procedure, der førte til vedtagelsen af den anfægtede afgørelse, og navnlig i sine bemærkninger til sagsfremstillingsskrivelsen, ikke gjorde gældende, at den metode, der var fastsat i den pågældende skrivelse, adskilte sig fra den, der blev fulgt i 2007-beslutningen for så vidt angår Schneider. Under disse omstændigheder var Kommissionen ikke forpligtet til at give en særlig begrundelse på dette punkt, der gik ud over forklaringen i 67. betragtning til den anfægtede afgørelse, og som er sammenfattet ovenfor i præmis 79.

- 81 I øvrigt og under alle omstændigheder blev der redegjort for den særlige grund til, at Schneiders situation adskilte sig fra sagsøgerens situation, nemlig at der ikke forelå en relevant omsætning for Schneider for 2001 og 2003, i den passage i dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:345), der vedrørte Kommissionens ønske om at afspejle sagsøgerens og Toshiba's ulige mulighed for at bidrage til overtrædelsen, som 62. og 67. betragtning til den anfægtede afgørelse henviser til.
- 82 Det fremgår således klart af begrundelsen for den anfægtede afgørelse, om fornødent sammenholdt med dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:345), først og fremmest, at Kommissionens valg om at fordele TM T&D's udgangsbetrag mellem sagsøgeren og Toshiba på grundlag af den andel af GIS-salg, som hvert enkelt af disse selskaber foretog i 2001, var begrundet i ønsket om at afspejle deres respektive evne til at forvolde alvorlig skade på konkurrencen, dernæst at sagsøgerens og Toshiba's tilfælde adskilte sig fra tilfældet med andre europæiske producenter end Schneider ved den omstændighed, at de havde deltaget individuelt i overtrædelsen i størstedelen af overtrædelsesperioden, men at de havde overdraget deres aktiviteter til TM T&D i 2012, og endelig, at Schneiders situation adskilte sig fra sagsøgerens og Toshiba's situation derved, at Schneiders relevante omsætning for 2001 eller 2003 ikke forelå. Under disse omstændigheder skal det konkluderes, at begrundelsen for den anfægtede afgørelse på dette punkt opfylder de krav, der er opstillet i den retspraksis, som er nævnt i præmis 53 ovenfor.
- 83 Endvidere gælder, at for så vidt som sagsøgeren nødvendigvis var bekendt med de konstateringer, der blev foretaget i dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:345), kan selskabet ikke gøre gældende, at Kommissionen tilsidesatte dets ret til forsvar ved ikke at give selskabet præciseringer vedrørende forskelsbehandlingen af selskabet og Schneider inden vedtagelsen af den anfægtede afgørelse. Dette gælder så meget desto mere som sagsøgeren, som det blev fastslået i præmis 80, ikke gjorde gældende, at den metode, der blev anvendt på selskabet, adskilte sig fra den, der blev anvendt på Schneider.
- 84 Følgelig bør det syvende anbringende forkastes i sin helhed.

Det niende anbringende vedrørende en tilsidesættelse af begrundelsespligten og af sagsøgerens ret til forsvar for så vidt angår metoden for fastsættelse af et udgangsbetrag for sagsøgeren i den periode, der lå forud for oprettelsen af TM T&D

- 85 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen ikke i tilstrækkelig grad gav en begrundelse for sin beslutning om at fordele TM T&D's udgangsbetrag mellem selskabets to aktionærer i stedet for sagsøgerens omsætning for 2003 i forbindelse med beregningen af den del af bøden, der vedrørte den periode, som lå forud for oprettelsen af TM T&D. Denne tilsidesættelse udgør ligeledes en tilsidesættelse af sagsøgerens ret til forsvar.
- 86 For det første har sagsøgeren forklaret, at det argument, der blev anvendt i 66. betragtning til den anfægtede afgørelse, om, at grundlaget for sammenligning med de øvrige deltagere i overtrædelsen ville gå tabt, såfremt TM T&D's omsætning blev fordelt mellem selskabets to aktionærer på grundlag af deres GIS-salg i 2001, eftersom en sådan tilgang ville svare til at foretage en sammenligning af deres virtuelle omsætning i 2001 med de øvrige producenters reelle omsætning i 2003, først og fremmest fremhæver, at Kommissionen skulle have fordelt TM T&D's omsætning mellem selskabets aktionærer i forhold til deres andel af dette selskabs kapital. Der ville ikke være nogen mening i at gå tilbage til 2001 i forbindelse med en sammenligning af de forskellige producenters respektive stillinger i 2003.

- 87 Tilsvarende er det ifølge sagsøgeren med urette, at Kommissionen har gjort gældende, at fordelingen af TM T&D's omsætning i 2003 ville indebære virtuelle omsætninger. Den del af omsætningen, der blev tilregnet sagsøgeren, ville stadig udgøre en andel af TM T&D's omsætning i 2003, som intet har at gøre med sagsøgerens omsætning i 2001.
- 88 Det argument fra Kommissionen, som blev fremført i 66. betragtning til den anfægtede afgørelse, er »fejltagtig og ulogisk«, eftersom Kommissionen ikke har givet nogen rationel forklaring på den omstændighed, at TM T&D's omsætning ikke kunne fordeles mellem selskabets aktionærer.
- 89 For det andet anføres, at selv om der i 59. betragtning til den anfægtede afgørelse henvises til værdien af sagsøgerens og Toshiba's salg, blev der i 60. betragtning fastsat et udgangsbeløb for TM T&D, der skulle fordeles blandt selskabets aktionærer. Den metode, der blev fulgt af Kommissionen, er ifølge sagsøgeren således usammenhængende i forhold til det erklærede formål og uden nogen gyldig begrundelse. Kommissionen tilsidesatte af denne grund begrundelsespligten og sagsøgerens ret til forsvar, hvilket indebærer, at den bøde, der blev pålagt sagsøgeren, skal ophæves eller nedsættes.
- 90 Kommissionen har bestridt disse argumenter fra sagsøgeren ved bl.a. at anføre, at der med dette anbringende ikke gøres en tilsidesættelse af begrundelsespligten gældende, eftersom sagsøgeren har begrænset sig til at forklare, at selskabet ikke var enig i de grunde, der blev angivet i den anfægtede afgørelse.
- 91 I denne forbindelse bemærkes, at sagsøgerens første klagepunkt, som blev fremstillet i præmis 86-88 ovenfor, hverken omhandler begrundelsen for den anfægtede afgørelse eller overholdelsen af sagsøgerens ret til forsvar i den procedure, der førte til vedtagelsen af den pågældende afgørelse, men rigtigheden af den argumentation, som Kommissionen fremførte. Følgelig er det første klagepunkt irrelevant i forbindelse med dette anbringende, og de argumenter, der understøtter det, vil blive behandlet i forbindelse med det sjette og det ottende anbringende i det følgende.
- 92 Hvad angår det andet klagepunkt bemærkes, at den argumentation, der er redegjort for i præmis 89 ovenfor, omhandler en angivelig usammenhængende begrundelse for den anfægtede afgørelse og ikke spørgsmålet om overholdelse af sagsøgerens ret til forsvar. Følgelig skal det andet klagepunkt forkastes som irrelevant, for så vidt som det vedrører en tilsidesættelse af den pågældende ret.
- 93 Med hensyn til den angivelige usammenhængende begrundelse fremgår følgende af 59. betragtning til den anfægtede afgørelse:
- »Med henblik på en differentieret behandling har Kommissionen anvendt 2003 som referenceår med henblik på fastlæggelsen af værdien af [sagsøgerens] og Toshiba's afsætning. Denne tilgang er sammenhængende med Rettens konstateringer i [dom af 12. juli 2011, Toshiba mod Kommissionen (T-113/07, Sml., EU:T:2011:343), og dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen (nævnt i præmis 8 ovenfor, EU:T:2011:345)].«
- 94 I 60. betragtning til den anfægtede afgørelse anføres:
- »Henset til, som det [er] fastslået i [2007-beslutningen], at [sagsøgeren] og Toshiba i 2003 deltog i et kartel gennem deres joint venture, TM T&D, har Kommissionen anvendt TM T&D's globale omsætning for GIS i 2003 til fastsættelse af et udgangsbeløb, som er blevet anvendt med henblik på beregning af den bøde, der skal pålægges [sagsøgeren] og Toshiba for perioden mellem den 1. oktober 2002 og den 11. maj 2004 [...] Kommissionen har imidlertid ikke pålagt [dette] hypotetiske udgangsbeløb som en separat bøde, men anvender det kun i) som beregningsgrundlag for forhøjelsen for varigheden i perioden mellem den 1. oktober 2002 og den 11. maj 2004 og ii) som grundlag for fastsættelse af de individuelle udgangsbeløb for Toshiba og [sagsøgeren] for perioden for deres individuelle deltagelse i kartellet [...]«

- 95 Disse to passager er imidlertid ikke usammenhængende og vidner navnlig ikke om, at Kommissionen i første række besluttede at fastlægge værdien af sagsøgerens og Toshiba's individuelle afsætning for i anden række at opgive denne metode til fordel for en fordeling af TM T&D's udgangsbeløb mellem selskabets aktionærer.
- 96 Det fremgår nemlig snarere af 59. og 60. betragtning til den anfægtede afgørelse i det væsentlige, at i sagsøgerens tilfælde skal den hovedregel, der blev fulgt i 2007-beslutningen, og som Retten henviste til i dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:345), nemlig anvendelsen af 2003 som referenceår til at fastlægge værdien af afsætningen, anvendes i overensstemmelse med særlige bestemmelser, eftersom sagsøgeren i løbet af det pågældende år ikke selv foretog noget GIS-salg, eftersom selskabet havde overdraget sine aktiviteter i denne sektor til TM T&D. En sådan begrundelse er sammenhængende og opfylder de krav, der er opstillet i den retspraksis, der er nævnt i præmis 53 ovenfor.
- 97 Under disse omstændigheder skal det andet klagepunkt forkastes som ugrundet, for så vidt som det tager sigte på en tilsidesættelse af begrundelsespligten.
- 98 Henset til det ovenstående skal det niende anbringende forkastes, idet det delvist ikke kan antages til realitetsbehandling og delvist er ugrundet.

Det ottende anbringende vedrørende en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet og proportionalitetsprincippet for så vidt angår metoden for fastsættelse af et udgangsbeløb for sagsøgeren for perioden forud for oprettelsen af TM T&D

- 99 Med det ottende anbringende har sagsøgeren gjort gældende, at der foreligger en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet og proportionalitetsprincippet for så vidt angår metoden for fastsættelse af et udgangsbeløb for selskabet selv for perioden forud for oprettelsen af TM T&D.
- 100 Sagsøgeren har i denne forbindelse gjort gældende, at Kommissionen i stedet for at fastsætte et hypotetisk udgangsbeløb for TM T&D og fordele dette mellem dette selskab og Toshiba først skulle have fordelt TM T&D's omsætning for 2003 blandt disse selskaber, dernæst have beregnet deres globale markedsandel i 2003 på grundlag af deres respektive andele af TM T&D's omsætning og endelig have klassificeret dem i den korrekte gruppe for udgangsbeløb, som blev fastlagt i 2007-beslutningen på grundlag af de globale markedsandele. Sagsøgeren har gjort gældende, at selskabet på denne måde ville være blevet behandlet på samme måde som de europæiske producenter.
- 101 Sagsøgeren har understøttet sin holdning med tre rækker argumenter.
- 102 For det første har sagsøgeren påberåbt sig visse passager i den anfægtede afgørelse, hvor af det fremgår, at fastlæggelsen af bøderne størrelse skulle støttes på værdien af GIS-afsætningen i 2003.
- 103 For det andet har sagsøgeren påberåbt sig flere argumenter, der i det væsentlige omhandler en angivelig manglende sammenhæng mellem valget om at fastsætte et udgangsbeløb for TM T&D og den omstændighed, at bøderne blev pålagt sagsøgeren selv.
- 104 For det tredje har sagsøgeren kritiseret Kommissionens konstatering i 66. betragtning til den anfægtede afgørelse om, at den af sagsøgeren foreslåede metode ville have til følge, at sagsøgerens virtuelle omsætning for 2001 skulle anvendes.
- 105 Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumenter.

- 106 Indledningsvis bemærkes, at Kommissionen har et vist skøn ved udmålingen af bødernes størrelse, for at virksomhederne tilskyndes til at overholde konkurrencereglerne (jf. dom Tokai Carbon m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 66 ovenfor, EU:T:2004:118, præmis 216 og den deri nævnte retspraksis).
- 107 Kommissionen fastsætter bødebeløbet under hensyn til overtrædelsens grovhed og, hvis det er relevant, dens varighed. Overtrædelsens grovhed skal fastslås på grundlag af kriterier såsom sagens særlige omstændigheder, dens sammenhæng og bødernes afskrækkende virkning. Objektive faktorer, såsom den konkurrencebegrænsende adfærds indhold og varighed, dens hyppighed og dens intensitet, hvor stort det påvirkede marked er, og hvilken skade der er påført de samfundsøkonomiske interesser, skal tages i betragtning. Ved bedømmelsen skal der endvidere tages hensyn til de ansvarlige virksomheders relative størrelse og markedsandel såvel som til en eventuel gentagelsessituation (dom Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 38 ovenfor, EU:C:2004:6, præmis 89-91).
- 108 Hver gang Kommissionen beslutter sig for at pålægge bøder i medfør af konkurrenceretten, skal den imidlertid overholde de almindelige retsprincipper, herunder principperne om ligebehandling og proportionalitet som fortolket af Unionens retsinstanser (dom af 27.9.2006, Archer Daniels Midland mod Kommissionen, T-59/02, Sml., EU:T:2006:272, præmis 315). Det følger af fast retspraksis, at ligebehandlingsprincippet eller princippet om forbud mod forskelsbehandling indebærer, at ensartede situationer ikke behandles forskelligt, og at forskellige situationer ikke behandles ens, medmindre en sådan behandling er objektivt begrundet (jf. dom af 14.5.1998, sag T-311/94, BPB de Eendracht mod Kommissionen, T-311/94, Sml., EU:T:1998:93, præmis 309 og den deri nævnte retspraksis).
- 109 I det foreliggende tilfælde bemærkes indledningsvis, at sagsøgeren ikke har bestridt, at selskabet i referenceåret, dvs. 2003, ikke selv foretog noget GIS-salg, eftersom selskabet havde overdraget sine aktiviteter i denne sektor til TM T&D i 2002.
- 110 Denne omstændighed indebærer, at sagsøgerens bøde ikke kunne beregnes på nøjagtigt samme måde som bøden til de europæiske adressater for 2007-beslutningen, og at sagsøgerens situation på dette punkt således ikke var sammenlignelig med disse europæiske adressaters situation.
- 111 På denne baggrund var det med rette, at Kommissionen valgte at fastsætte et hypotetisk udgangsbæbeløb for TM T&D og at fordele det blandt selskabets aktionærer i stedet for at fordele TM T&D's globale salg af GIS blandt selskabets aktionærer og at fastlægge deres individuelle udgangsbæbeløb på grundlag af deres respektive andele af de pågældende salg.
- 112 Som det fremgår af 2. betragtning til den anfægtede afgørelse og af 61. betragtning til 2007-beslutningen var TM T&D nemlig et joint venture, der var fuldt ud ansvarligt for produktion og salg af GIS. TM T&D udgjorde således en enhed, der adskilte sig fra selskabets aktionærer, selv om selskabet blev kontrolleret af disse i forening.
- 113 Denne omstændighed fremgår endvidere af 2007-beslutningens punkt 7.2.7, som vedrører fastlæggelsen af beslutningens adressater. I 407. og 435. betragtning til den pågældende beslutning blev sagsøgeren og Toshiba nemlig udtrykkeligt holdt ansvarlige i deres egenskab af aktionærer for den »overtrædelse, som blev begået af TM T&D mellem den 1. oktober 2002 og den 11. maj 2004«.
- 114 Sagsøgerens argumenter kan ikke rejse tvivl om denne konklusion.
- 115 Sagsøgeren har nemlig med sin første række af argumenter, som er fremstillet i præmis 102 ovenfor, gjort gældende, at det fremgår af 59.-62. og 66. betragtning til den anfægtede afgørelse, at fastlæggelsen af bødernes størrelse skulle have været støttet på værdien af selskabets egen GIS-afsætning og Toshiba's GIS-afsætning i 2003.

- 116 Som det allerede blev konstateret i præmis 96 ovenfor, fremgår det imidlertid i det væsentlige af 59. og 60. betragtning til den anfægtede afgørelse, at i sagsøgerens tilfælde skulle den hovedregel, der blev fulgt i 2007-beslutningen, og som Retten henviste til i dom Toshiba mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:343), nemlig anvendelsen af 2003 som referenceår til at fastsætte værdien af afsætningen, anvendes i overensstemmelse med særlige regler, eftersom sagsøgeren i løbet af det pågældende år ikke selv foretog noget GIS-salg, henset til, at selskabet havde overdraget sine aktiviteter i denne sektor til TM T&D.
- 117 Denne fortolkning bekræftes både af 62. og 66. betragtning til den anfægtede afgørelse og af dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:345), hvori Retten udtrykkeligt henviste til den metode, der blev fulgt af Kommissionen i den anfægtede afgørelse, som et passende eksempel.
- 118 For så vidt angår den række af argumenter, der er henvist til i præmis 103 ovenfor, har sagsøgeren anført, at for så vidt som formålet med fastsættelsen af selskabets udgangsbeløb er at pålægge det en individuel bøde, kan Kommissionen ikke påberåbe sig den omstændighed, at selskabet i 2003 deltog i overtrædelsen gennem TM T&D. For så vidt angår den bøde, der vedrører perioden forud for oprettelsen af TM T&D, og som er en individuel bøde, der blev pålagt sagsøgeren, skulle det anvendelige udgangsbeløb have været beregnet efter den samme metode som den, der blev anvendt på de øvrige deltagere i overtrædelsen og således på grundlag af selskabets omsætning for 2003. TM T&D's udgangsbeløb er et særskilt beløb, der finder anvendelse på perioden for TM T&D's aktivitet.
- 119 I denne forbindelse blev det allerede anført i præmis 109 og 110 ovenfor, at sagsøgerens bøde ikke kunne beregnes på præcist samme måde som for de europæiske adressater for 2007-beslutningen, eftersom selskabet ikke havde en egen GIS-omsætning i 2003. Den omstændighed, at de bøder, der blev pålagt i den anfægtede afgørelse, udelukkende blev pålagt sagsøgeren og Toshiba på baggrund af TM T&D's opløsning i 2005, kan ikke have til følge, at Kommissionen er forpligtet til at foretage en kunstig opdeling af dette sidstnævnte selskabs omsætning og se bort fra den omstændighed, at det var aktivt på markedet i referenceåret i sin egenskab af operatør, som adskilte sig fra sine aktionærer. En sådan tilgang ville faktisk svare til at opgive Kommissionens hensigt om at støtte sig på omsætningen i det pågældende år i forbindelse med fastlæggelsen af bødens størrelse.
- 120 Inden for rammerne af den tredje række af argumenter, som er fremstillet i præmis 104 ovenfor, har sagsøgeren bestridt, at anvendelsen af den af selskabet foreslåede metode ville indebære en anvendelse af en »virtuel omsætning for 2001«. Sagsøgeren har i denne sammenhæng præciseret, at den del af omsætningen, som selskabet ville blive tilregnet i henhold til den metode, som den har foreslået, stadig ville repræsentere en del af TM T&D's omsætning for 2003, der intet har at gøre med omsætningen i 2001.
- 121 I denne forbindelse må det medgives, at betydningen af femte punktum i 66. betragtning til den anfægtede afgørelse, hvorefter den af sagsøgeren foreslåede metode »er uhensigtsmæssig, for så vidt som den indebar en sammenligning af [sagsøgerens] og Toshibas virtuelle omsætning for 2001 med de øvrige virksomheders omsætning for 2003«, ikke er helt klar, bl.a. eftersom Kommissionen ikke definerede begrebet »virtuel omsætning for 2001«.
- 122 Imidlertid forklarede Kommissionen i tredje og fjerde punktum i 66. betragtning til den anfægtede afgørelse, at den af sagsøgeren foreslåede metode ikke gav mulighed for at afspejle TM T&D's betydning for overtrædelsen i sin egenskab af enhed, der deltog heri. Læst i sammenhæng med de punkummer, der går forud herfor, udtrykker femte punktum i samme 66. betragtning således, at den af sagsøgeren foreslåede metode efter Kommissionens opfattelse ville have til følge, at der skulle foretages en kunstig opdeling af TM T&D's omsætning, til trods for selskabets egenskab af enhed, der adskilte sig fra sine aktionærer, ved fastlæggelsen af disse sidstnævntes virtuelle omsætning. Som det fremgår af præmis 111-113 og 119 ovenfor, er denne konstatering fra Kommissionen korrekt.

123 Henset til det ovenstående må det ottende anbringende forkastes.

Det sjette anbringende vedrørende en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet og proportionalitetsprincippet i forbindelse med fastsættelsen af de andele af TM T&D's udgangsbeløb, der skulle fordeles mellem sagsøgeren og Toshiba

124 Med det sjette anbringende har sagsøgeren gjort gældende, at Kommissionen i 62. betragtning til den anfægtede afgørelse i forbindelse med beregningen af bødens størrelse på en fejlagtig måde foretog en fordeling af TM T&D's udgangsbeløb mellem sagsøgeren selv og Toshiba. Kommissionens valg om at fordele TM T&D's udgangsbeløb på grundlag af den andel af GIS-salg, som sagsøgeren og Toshiba foretog i det år, der lå forud for oprettelsen af TM T&D, dvs. 2001, indebar, at den del af TM T&D's udgangsbeløb, der skulle tilregnes sagsøgeren, blev sat for højt.

125 Sagsøgeren har i denne sammenhæng anført, at selskabets valg om at udøve sine aktiviteter på GIS-området gennem TM T&D ikke kan have betydning i forbindelse med beregningen af bødens størrelse. For så vidt som TM T&D var et joint venture, hvis rettigheder, pligter, beslutningskompetencer og overskud blev fordelt i lige dele mellem de to aktionærer, finder sagsøgeren, at Kommissionen skulle have tilregnet selskabet 50% af TM T&D's udgangsbeløb.

126 Sagsøgeren har tilføjet, at det formål, som Kommissionen har påberåbt sig til begrundelse af fordelingen af TM T&D's udgangsbeløb, ikke blev fulgt for så vidt angår de europæiske producenter. De sidstnævntes udgangsbeløb blev nemlig blot fastsat på grundlag af deres omsætning i det sidste fulde år af overtrædelsen, dvs. 2003, uden at Kommissionen undersøgte, om disse omsætninger var repræsentative. Navnlig fastsatte Kommissionen Schneiders udgangsbeløb til 40% af VA Techs udgangsbeløb, eftersom denne sats svarede til selskabets kapitalandel i VAS, uden at påvise den præcise andel af Schneiders salg sammenlignet med VA Techs salg på tidspunktet for dannelsen af VAS.

127 Under disse omstændigheder finder sagsøgeren at have været genstand for en ubegrundet forskelsbehandling fra Kommissionens side.

128 Endelig har sagsøgeren gjort gældende, at Kommissionen skulle have fordelt TM T&D's udgangsbeløb mellem selskabets aktionærer i forhold til deres andel af dette selskabs kapital for at undgå at gå tilbage til 2001 ved en sammenligning af de respektive stillinger for de forskellige producenter i 2003, således som Kommissionens argument i 66. betragtning til den anfægtede afgørelse antyder.

129 Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumenter. For det første har den anført, at relevansen af det formål, den forfølger ved fordelingen af TM T&D's udgangsbeløb, blev anerkendt af Retten i dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:345). For det andet adskiller tilfældet med Schneider sig fra det foreliggende tilfælde i adskillige henseender.

130 Indledningsvis bemærkes, at Kommissionen i 62. og 67. betragtning til den anfægtede afgørelse valgte at foretage en fordeling af TM T&D's hypotetiske udgangsbeløb mellem sagsøgeren og Toshiba i forhold til andelen af deres GIS-salg i 2001 med henblik på at afspejle sagsøgerens og Toshibas ulige mulighed for at bidrage til overtrædelsen i den periode, der lå forud for oprettelsen af TM T&D. For så vidt som sagsøgerens markedsandel for så vidt angår GIS var betydeligt større end Toshibas markedsandel, blev sagsøgeren i 63. betragtning til den anfægtede afgørelse tilregnet ca. to tredjedele af TM T&D's udgangsbeløb, mens Toshiba kun blev tilregnet en tredjedel af dette beløb.

131 I denne forbindelse er det for det første ikke bestridt, at sagsøgeren og Toshiba hver ejede 50% af kapitalen i TM T&D. Denne omstændighed ændrer imidlertid ikke ved, at de aktiviteter på GIS-området, der blev overdraget af disse førstnævnte selskaber til TM T&D i forbindelse med dette

selskabs oprettelse, og de markedsandele, der svarede til disse aktiviteter, var ulige som følge af sagsøgerens og Toshiba's respektive konkurrencemæssige stillinger på GIS-området på det relevante tidspunkt.

- 132 Under disse omstændigheder har sagsøgeren med urette påberåbt sig omfanget af selskabets og Toshiba's andele i TM T&D's kapital, som kan have været begrundet i eller påvirket af omstændigheder, der intet har at gøre med GIS-markedet, med henblik på ikke at tage hensyn til den reelle situation på markedet, således som den er attesteret af omsætningen for 2001, det sidste hele år forud for oprettelsen af TM T&D.
- 133 For det andet for så vidt angår klagepunktet om tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet bemærkes, at det fremgår af den retspraksis, der er nævnt i præmis 108 ovenfor, at hver gang Kommissionen beslutter sig for at pålægge bøder i medfør af konkurrenceretten, indebærer det pågældende princip, at ensartede situationer ikke behandles forskelligt, og at forskellige situationer ikke behandles ens, medmindre en sådan behandling er objektivt begrundet.
- 134 I det foreliggende tilfælde er det ikke bestridt, at størrelsen af sagsøgerens bøde blev beregnet i henhold til en anden fremgangsmåde end den, der blev anvendt i forbindelse med beregningen af de europæiske producenters bøder. Det skal imidlertid bemærkes, at sagsøgeren befandt sig i en anden stilling både i forhold til producenterne generelt og i forhold til Schneider i særdeleshed.
- 135 For det første blev de aktiviteter på GIS-området, der tidligere blev udøvet af sagsøgeren og Toshiba, i referenceåret udøvet af deres joint venture, TM T&D. Denne omstændighed adskiller tilfældet med sagsøgeren fra tilfældet med de europæiske virksomheder med undtagelse af Schneider og VA Tech, som havde samlet deres aktiviteter på GIS-området i VAS.
- 136 For det andet har sagsøgeren med urette hævdet, at Kommissionen ikke havde til hensigt at afspejle de relative konkurrencemæssige stillinger for de to aktionærer i VAS, Schneider og VA Tech, i forbindelse med fastlæggelsen af deres bøder. Som det blev fastslået i præmis 275 i dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:345), forfulgte Kommissionen det samme mål i 489. betragtning til 2007-beslutningen, hvor den udtrykkeligt henviste til »Schneiders bidrag til joint venturet i relation til salg« på tidspunktet for oprettelsen af VAS. Kommissionen fandt ikke desto mindre, at dette bidrag blev tilstrækkeligt afspejlet i omfanget af Schneiders kapitalandel i VAS.
- 137 I det foreliggende tilfælde rådede Kommissionen imidlertid over udtrykkelige og klare oplysninger, dvs. sagsøgerens og Toshiba's omsætning for 2001, som taler for, at deres respektive kapitalandele i TM T&D ikke var repræsentative for deres individuelle stillinger på markedet under størstedelen af overtrædelsesperioden. I denne forbindelse har sagsøgeren end ikke hævdet, at der foreligger sådanne oplysninger for så vidt angår Schneiders stilling i VAS.
- 138 På denne baggrund udgør Kommissionens valg om at forkaste omfanget af sagsøgerens og Toshiba's kapitalandel i TM T&D som kriterium for fordelingen af TM T&D's udgangsbeløb til fordel for sagsøgerens og Toshiba's GIS-salg i 2001 ikke en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet.
- 139 For så vidt som sagsøgeren i denne sammenhæng også har gjort gældende, at Kommissionen ikke begrundede den forskelsbehandling, som sagsøgeren var genstand for, skal der henvises til præmis 80-82 ovenfor.
- 140 Hvad for det tredje angår det argument fra sagsøgeren, der er gengivet i præmis 128 ovenfor, er det ganske vist korrekt, at anvendelsen af sagsøgerens og Toshiba's GIS-salg i 2001 som fordelingskriterium tilsigter at indføre et element i beregningen, der henviser til et andet år end referenceåret, nemlig 2003.

- 141 For det første er det imidlertid ikke bestridt, at de grundlæggende oplysninger, der understøtter den beregningsmetode, som Kommissionen fulgte, er TM T&D's omsætning i referenceåret, hvilket indebærer, at den pågældende metode tillader en objektiv sammenligning med de øvrige virksomheder, der deltog i kartellet. Denne omstændighed fremgår i øvrigt udtrykkeligt af 66. betragtning til den anfægtede afgørelse.
- 142 Dernæst, og som det fremgår af præmis 131 og 132 ovenfor, giver en hensyntagen til sagsøgerens og Toshiba's GIS-salg i 2001 mulighed for at afspejle deres reelle stillinger på GIS-markedet i størstedelen af overtrædelsesperioden, stillinger, som ikke blev gengivet nøjagtigt af omfanget af deres kapitalandele i TM T&D.
- 143 Endelig blev anvendelsen af sagsøgerens og Toshiba's GIS-salg i 2001 som fordelingskriterium for TM T&D's udgangsbetrag udtrykkeligt lagt til grund i præmis 276 i dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:345), som en metode, der gjorde det muligt at forene ligebehandlingsprincippet, som forudsætter anvendelse af det samme referenceår på alle deltagere i overtrædelsen, med Kommissionens ønske om at afspejle sagsøgerens og Toshiba's ulige konkurrencemæssige stilling på tidspunktet for oprettelsen af TM T&D.
- 144 På baggrund af det ovenstående bør det sjette anbringende forkastes.

Det tredje anbringende vedrørende en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet, for så vidt som Kommissionen beregnede størrelsen af sagsøgerens bøde på samme måde som størrelsen af de europæiske producenters bøder

- 145 Med det tredje anbringende har sagsøgeren gjort gældende, at Kommissionen tilsidesatte proportionalitetsprincippet, eftersom den beregnede størrelsen af sagsøgerens bøde på samme måde som størrelsen af de europæiske producenters bøder. Sagsøgeren har præciseret, at selskabet deltog i GQ-aftalen, bestridt at have deltaget i den fælles ordning og anført, at det ikke deltog i EQ-aftalen, som det ikke havde kendskab til. På denne baggrund er Kommissionens tilgang – selv såfremt det antages, at sagsøgeren kan holdes ansvarlig for den fælles ordning – som består i at sanktionere sagsøgeren på samme måde som de europæiske producenter, selv om disse sidstnævnte ud over at deltage i den fælles ordning og i GQ-aftalen deltog i EQ-aftalen, i strid med rimelighedsprincippet og proportionalitetsprincippet. Som det fremgår af retspraksis skal deltagelse i to meget grove overtrædelser nemlig sanktioneres hårdere end deltagelse i en enkelt grov overtrædelse.
- 146 Sagsøgeren har tilføjet, at Kommissionen i denne sammenhæng i sit svarskrift til appellen af dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:345), medgav, at ABB ved at medgive, at overtrædelsen ud over de europæiske producenter også involverede de japanske producenter, forøgede overtrædelsens grovhed.
- 147 Tilsvarende har de overtrædelser, som sagsøgeren deltog i, ifølge Kommissionen en anden grad af grovhed. Mens EQ-aftalen havde til følge, at konkurrencen mellem reelle konkurrenter på det europæiske marked blev ophævet og således havde væsentlig indvirkning på det europæiske marked, ville GQ-aftalen og den angivelige fælles ordning, såfremt de kan anses for godtgjort, nemlig højst have kunnet eliminere potentielle konkurrenter. I realiteten havde GQ-aftalen og den angivelige fælles ordning ingen virkning i EØS, eftersom de japanske producenter og navnlig sagsøgeren ikke var reelle konkurrenter på dette område som følge af, at der forelå økonomiske og tekniske hindringer af objektiv karakter.
- 148 Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumenter. Den har navnlig anført, at den overtrædelse, der blev fastslået i 2007-beslutningen, var en samlet og vedvarende overtrædelse, og at de japanske virksomheders, herunder sagsøgerens, deltagelse i overtrædelsen, ikke var mindre grov end de europæiske virksomheders deltagelse.

- 149 Indledningsvis bemærkes, at sagsøgerens konstatering, hvorefter selskabet har bestridt at have deltaget i den fælles ordning, ikke er omfattet af genstanden for nærværende tvist. Sagsøgerens deltagelse i den fælles ordning blev nemlig fastslået i 2007-beslutningen, som i denne forbindelse blev endelig efter afsigelsen af dom Siemens mod Kommissionen, nævnt i præmis 25 ovenfor (EU:C:2013:866). Den anfægtede afgørelse vedrører derimod ikke konstateringen om sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen, men udelukkende den bøde, der skal pålægges sagsøgeren som en følge deraf.
- 150 Hvad angår de øvrige klagepunkter følger det af retspraksis, at når en overtrædelse er blevet begået af flere virksomheder, skal der foretages en undersøgelse af, hvor intensiv den enkelte virksomheds deltagelse har været (jf. dom af 8.7.1999, Kommissionen mod Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Sml., EU:C:1999:356, præmis 150 og den deri nævnte retspraksis). Det skal således ved vurderingen af overtrædelsens grovhed og udmålingen af bøden tages i betragtning, at en virksomhed ikke har deltaget i samtlige de elementer, som skal være til stede, for at der er tale om et kartel, eller at den eventuelt kun har spillet en mindre rolle i de elementer, som den har deltaget i (dom Kommissionen mod Anic Partecipazioni, EU:C:1999:356, præmis 90).
- 151 For det første er det i det foreliggende tilfælde allerede anført i præmis 2-4 ovenfor, at Kommissionen i 2007-beslutningen fastslog, at der forelå en samlet og vedvarende overtrædelse, som omfattede GQ- og EQ-aftalen. Sagsøgeren har således med urette fremstillet det således, at de europæiske virksomheder deltog i to overtrædelser, mens sagsøgeren selv kun deltog i en enkelt deltagelse.
- 152 For det andet var sagsøgerens bidrag til overtrædelsen, i modsætning til det af selskabet hævdede, ikke mindre som følge af, at det ikke deltog i den tildeling af GIS-projekter i EØS, der var reguleret af EQ-aftalen.
- 153 I denne forbindelse er det ganske vist korrekt, at de japanske producenter og de europæiske producenter deltog i de aftaler og den samordnede praksis, der blev fastslået i 2007-beslutningen, og som omfattede EØS, ikke havde samme karakter. De japanske virksomheder, herunder sagsøgeren, havde nemlig ved den fælles ordning forpligtet sig til ikke at indtræde på EØS-markedet, og deres deltagelse bestod derfor i en undladelse af at handle. De europæiske virksomheder fordelte de forskellige GIS-projekter inden for samme marked mellem sig ved hjælp af aktive konkurrencebegrænsende handlinger (jf. i denne retning dom af 12.7.2011, Toshiba mod Kommissionen, T-113/07, Sml., EU:T:2011:343, præmis 260).
- 154 Det skal imidlertid bemærkes, at de japanske virksomheders, herunder sagsøgerens, undladelse af at handle var en nødvendig forudsætning for, at GIS-projekterne i EØS kunne fordeles mellem de europæiske producenter i overensstemmelse med de til dette formål aftalte regler (jf. i denne retning dom Toshiba mod Kommissionen, nævnt i præmis 153 ovenfor, EU:T:2011:343, præmis 261). De japanske virksomheder leverede således ved at overholde deres forpligtelser i henhold til den fælles ordning det nødvendige bidrag til overtrædelsens gennemførelse i sin helhed.
- 155 Endvidere fastslog Retten i præmis 220 og 226 i dom Toshiba mod Kommissionen, nævnt i præmis 153 ovenfor (EU:T:2011:343), at de japanske virksomheders deltagelse i den fælles ordning, som omfattede meddelelses- og beregningsmekanismerne, indebar, at de var bekendt med den omstændighed, at GIS-projekterne i EØS var forbeholdt de europæiske producenter, og at de med rimelighed kunne forudse, at de ville blive tildelt inden for rammerne af en hemmelig mekanisme. Således var de japanske producenter, uanset om de havde kendskab til EQ-aftalen i sig selv, bekendt med den ulovlige adfærd, som den regulerede.
- 156 Følgelig skal det konkluderes, at sagsøgerens bidrag til overtrædelsen kan sammenlignes med de europæiske virksomheders bidrag.

- 157 For det tredje kan sagsøgerens argument vedrørende den omstændighed, at ABB forøgede overtrædelsens grovhed ved at medgive, at denne overtrædelse ligeledes involverede japanske producenter, heller ikke tiltrædes. Det er ganske vist korrekt, at jo flere deltagere, der er involveret i en overtrædelse, jo grovere er den. Denne omstændighed giver imidlertid ikke mulighed for at drage gyldige konklusioner vedrørende det relative bidrag til overtrædelsen for forskellige grupper af de samme deltagere i den omhandlede overtrædelse.
- 158 Hvad for det fjerde angår sammenligningen af grovheden af de pågældende forskellige former for konkurrencebegrænsende adfærd søger sagsøgeren at foretage en kunstig opdeling af de forskellige bestanddele af den samlede overtrædelse, der blev fastslået i 2007-beslutningen.
- 159 Desuden er sagsøgerens argument støttet på den faktuelle forudsætning om, at selskabet ikke var en reel konkurrent i EØS. Som det fremgår af præmis 161-182 i det følgende, er denne forudsætning imidlertid ikke blevet påvist af sagsøgeren i tilstrækkelig grad, hvilket indebærer, at der ikke kan tages hensyn til den inden for rammerne af nærværende anbringende.
- 160 På baggrund af det ovenstående må det tredje anbringende forkastes.

Det fjerde anbringende vedrørende det forhold, at Kommissionen begik en fejl ved at undlade at tage hensyn til beviser vedrørende tekniske og økonomiske forhold ved bedømmelsen af sagsøgerens adfærd og beregningen af størrelsen af sagsøgerens bøde

- 161 Med det fjerde anbringende har sagsøgeren gjort gældende, at Kommissionen begik en fejl ved at undlade at tage beviser vedrørende tekniske og økonomiske forhold i betragtning ved bedømmelsen af sagsøgerens adfærd og beregningen af størrelsen af sagsøgerens bøde. Sagsøgeren har præciseret, at selskabet efter at have modtaget 2006-klagepunktsmeddelelsen anmodede nogle uafhængige eksperter om at udarbejde en teknisk rapport og en økonomisk rapport, der uden enhver rimelig tvivl godtgjorde, at en ikke-europæisk leverandør med undtagelse af begrænsede og specifikke salg ikke havde nogen chance for at trænge ind på det europæiske GIS-marked mellem 1998 og 2004 som følge af økonomiske og tekniske hindringer (herefter »de eksterne rapporter«).
- 162 Kommissionen tog imidlertid ikke hensyn til de eksterne rapporter i forbindelse med analysen af indvirkningen af de angivelige overtrædelser på det europæiske marked og fremførte ikke præcise argumenter for at afkræfte disse. Kommissionen nøjedes nemlig med at kvalificere dem som nogle generelle studier, der var affattet i generelle vendinger, til trods for den omstændighed, at de leverede en troværdig forklaring på sagsøgerens manglende salg i Europa, som ligeledes er relevant for så vidt angår en virksomheds ansvar i henhold til artikel 101 TEUF.
- 163 Kommissionen begik således ifølge sagsøgeren en fejl ved at antage, at sagsøgeren havde kunnet sælge GIS i Europa til trods for de entydige konklusioner i de eksterne rapporter om, at sagsøgeren ikke kunne sælge GIS direkte til de europæiske kunder i størstedelen af overtrædelsesperioden. Kommissionen tilsidesatte af denne grund pligten til at foretage en undersøgelse af den økonomiske virkning af en eventuel konkurrencebegrænsende adfærd i forbindelse med fastsættelsen af bødens størrelse, hvorved sagsøgeren således blev pålagt en uforholdsmæssig bøde.
- 164 Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumenter og særligt relevansen og bevismagten af de eksterne rapporter.
- 165 Det fremgår i denne forbindelse af punkt 1 A i retningslinjerne for beregningen af bøder, at der ved fastsættelsen af bødens størrelse skal tages hensyn til de overtrædende virksomheders faktiske økonomiske muligheder for at påføre andre økonomiske beslutningstagere, herunder forbrugerne, alvorlig skade.

- 166 Sagsøgerens argumentation svarer i princippet til at hævde, at sagsøgerens deltagelse ikke kunne forvolde skade på konkurrencen i EØS i modsætning til, hvad Kommissionen lagde til grund i 314.-318. betragtning til 2007-beslutningen, som kan tages i betragtning i det foreliggende tilfælde, eftersom de ikke påvirkes af dom Mitsubishi Electric mod Kommissionen, nævnt i præmis 8 ovenfor (EU:T:2011:345).
- 167 For det første, og som fastslået af Kommissionen i 317. betragtning til 2007-beslutningen, indebærer eksistensen af den fælles ordning og navnlig meddelelses- og beregningsmekanismen i denne forbindelse, at de japanske producenter blev anset for potentielt reelle konkurrenter af de europæiske producenter til trods for visse objektive adgangshindringer, hvis eksistens Kommissionen i øvrigt ikke har bestridt. Hvis dette ikke havde været tilfældet, ville de europæiske producenter ikke have etableret og overholdt den fælles ordning, som ville indebære, at de ville miste en del af GIS-projekterne uden for EØS. Eftersom de europæiske producenter som følge af deres privilegerede stilling i Europa befandt sig i en særlig gunstig position med hensyn til at vurdere situationen på EØS-markedet, udgør deres accept af den fælles ordning et argument, der rejser alvorlig tvivl om sandsynligheden af sagsøgerens argumentation (jf. analogt dom af 12.7.2011, Hitachi m.fl. mod Kommissionen, T-112/07, Sml., EU:T:2011:342, præmis 319).
- 168 Det bemærkes for det andet, at de eksterne rapporter, som sagsøgeren har fremlagt, blev udfærdiget specielt til brug for denne parts forsvar i forbindelse med den procedure, der førte til vedtagelsen af 2007-beslutningen. Som Kommissionen har gjort gældende i 318. betragtning til 2007-beslutningen, blev disse rapporter udfærdiget i generelle vendinger, og de viser ikke, at spørgsmålet, om det var gennemførligt eller kommercielt muligt at indtræde på EØS-markedet, blev diskuteret af sagsøgeren.
- 169 Endvidere for så vidt angår den økonomiske rapport bemærkes, at visse af de fremførte argumenter er støttet på de forskelle, der består mellem de nationale markeder i Europa, eller også på præferencen for den leverandør, der har leveret det allerede installerede udstyr. I det mindste for så vidt angår de lande, der ikke er hjemlande, påvirkede forskelle mellem nationale markeder ligeledes de europæiske producenter, hvilket indebærer, at de japanske producenter ikke a priori var ufordelagtigt stillet på dette punkt. Tilsvarende indebærer eksistensen af et tidligere tilfredsstillende forhold til en leverandør potentielt en ulempe for både europæiske og japanske leverandører (jf. analogt dom Hitachi m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 167 ovenfor, EU:T:2011:342, præmis 323).
- 170 Endvidere er visse af de argumenter, der er fremført i den økonomiske rapport, ikke overbevisende.
- 171 For så vidt angår de institutionelle barrierer, der er omhandlet i den pågældende rapports punkt 3, har affatterne selv medgivet, at deres betydning var mindsket fra 1996.
- 172 Med hensyn til den analyse af de relative produktionsomkostninger, som figurerer i punkt 4.1 i den økonomiske rapport, har affatterne for så vidt angår omkostninger til arbejdskraft støttet sig på en »gennemsnitlig forskel« for perioden 1980-2003. Denne alt for generelle tilgang omfatter ved beregningen oplysninger for år, der ikke er relevante og mere væsentligt tilslører den omstændighed, at forskellen var betydeligt mindre væsentlig i visse perioder og navnlig mellem 1996 og 2003, som det fremgår af figur 4 på s. 15 i den økonomiske rapport. Tilsvarende for så vidt angår udgifterne til stål modsiger de oplysninger, der figurerer i tabel 4 på s. 16 i den økonomiske rapport, om, at prisen i Japan var lavere end 3% mellem 1997 og 2004, den konstatering fra affatternes side, som figurerer på samme side, og hvorefter »Japan [hverken] har [...] en fordel eller ulempe for så vidt angår stål«. Følgelig er den forskel i relative produktionsomkostninger på 25%, som er anført i tabel 5 i den økonomiske rapport, ikke troværdig, navnlig ikke for så vidt angår anden halvdel af overtrædelsesperioden.
- 173 Med hensyn til den tekniske rapport arbejdede affatteren af denne sammen med sagsøgeren på nogle tidligere projekter, hvilket til en vis grad rejser tvivl om affatterens uafhængighed. Tilsvarende synes den omhandlede ekspert udelukkende at have detaljeret direkte kendskab til markedet i Det Forenede

Kongerige, og ekspertens konklusioner vedrørende de øvrige lande i EØS er støttet på oplysninger, der er leveret af andre personer, som er aktive i sektoren, således som det fremgår af punkt 1, 20, 22 og 31 i den tekniske rapport. Endvidere vedrører visse af disse konklusioner, der figurerer i punkt 4, 5, 31 og 32 i den tekniske rapport, ikke det tekniske område, eller også er de formuleret på en mindre kategorisk måde, eller endog særligt påpasselig måde.

- 174 Den tekniske rapport henviser ikke desto mindre til to problemer af teknisk karakter, som a priori er relevante, nemlig for det første den delvise uforenelighed af sagsøgerens GIS-sortiment med de parametre, der var efterspurgt af de europæiske kunder, der er henvist til i den tekniske rapport punkt 29 og 30, og for det andet det behov for at foretage yderligere test ved et uafhængigt og af de europæiske kunder generelt anerkendt laboratorium, som er omtalt i den tekniske rapport punkt 28. Affatteren af den tekniske rapport har imidlertid i rapportens punkt 30 selv medgivet, at sagsøgeren havde kunnet udvikle produkter til det europæiske marked. Affatterens eneste kritik til dette punkt vedrører omkostningerne ved en sådan operation, som imidlertid er en betragtning, som ligger uden for den tekniske rapport kontekst og således ligger uden for affatterens ekspertise.
- 175 Endvidere har Retten i dom Hitachi m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 167 ovenfor (EU:T:2011:342), i denne forbindelse allerede fastslået, at en japansk producent, der ønskede at indtræde på EØS-markedet, havde pligt til at tilpasse det berørte produkt til de gældende normer, der følger de af International Electrotechnical Commission fastsatte standarder, at foretage en bestemt række overensstemmelsestest og at indhente de tilhørende certifikater. Sagsøgeren har imidlertid ikke bestridt, at de japanske producenter tidligere har været i stand til at opfylde disse formaliteter, da de foretog et sporadisk salg af GIS i EØS, og et større salg inden for andre områder, hvor de af International Electrotechnical Commission fastsatte standarder tillige fandt anvendelse (jf. analogt dom Hitachi m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 167 ovenfor, EU:T:2011:342, præmis 321).
- 176 Den tekniske rapport henviste ligeledes til de supplerende tekniske krav og anvendelsesmetoder, der finder anvendelse i visse vesteuropæiske lande. Sådanne krav gjaldt i det mindste for så vidt angår andre lande end hjemlandene for både potentielle europæiske og japanske leverandører (jf. analogt dom Hitachi m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 167 ovenfor, EU:T:2011:342, præmis 322).
- 177 Det samme gør sig gældende for så vidt angår den angivelige præference for at anvende nationale producenter, der er henvist til i den tekniske rapport punkt 26 og 29, idet det følger af den anfægtede afgørelse, at de EØS-lande, der ikke var producentlande, netop var de lande, i hvilke der ikke findes troværdige nationale leverandører. En sådan argumentation gælder så meget desto mere i forhold til den angivelige præference for den leverandør, der har leveret allerede installerede udstyr, som er omhandlet i den tekniske rapport punkt 26, 28 og 31, af de grunde, der er angivet i præmis 169 ovenfor.
- 178 Det fremgår endvidere af den tekniske rapport, at for størstedelens vedkommende blev de adgangshindringer, der er beskrevet i rapporten, progressivt reduceret i anden halvdel af 1990'erne.
- 179 Som afslutning på undersøgelsen af de to rapporter bemærkes, at deres beviskraft ligeledes drages i tvivl af den reelle situation på markedet. Som det er anført i præmis 175 ovenfor, og som det fremgår af 316. betragtning til 2007-beslutningen, var de japanske producenter, herunder sagsøgeren, nemlig i stand til i overtrædelsesperioden at foretage sporadiske GIS-salg i EØS samt mere hyppige salg i resten af Europa og i Middelhavsområdet. De var i den relevante periode følgelig i stand til at overvinde hindringer, der svarede til de hindringer, som sagsøgeren har påberåbt sig i det foreliggende tilfælde.
- 180 For det tredje bemærkes, at forlængelsen af den fælles ordning og dermed de japanske producenters manglende tilstedeværelse på EØS-markedet kunstigt kunne styrke visse af de af sagsøgeren nævnte adgangshindringer, navnlig de hindringer, som vedrører de europæiske kunders accept af de japanske leverandører. Sagsøgeren kan imidlertid ikke påberåbe sig konsekvenserne af en overtrædelse, som

selskabet har deltaget i, som begrundelse for at opnå en nedsættelse af den bøde, som det er blevet pålagt for den samme overtrædelse (jf. analogt dom Hitachi m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 167 ovenfor, EU:T:2011:342, præmis 327).

181 På baggrund af det ovenstående skal det konkluderes, at sagsøgeren ikke i tilstrækkelig grad har understøttet det anførte om, at selskabets deltagelse i overtrædelsen ikke kunne forvolde skade på konkurrencen i EØS. Under disse omstændigheder kan det ikke foreholdes Kommissionen, at den ikke har taget hensyn til det af sagsøgeren anførte herom ved beregningen af størrelsen af sagsøgerens bøde.

182 Det fjerde anbringende må derfor forkastes.

Det andet anbringende vedrørende en tilsidesættelse af begrundelsespligten, ligebehandlingsprincippet og proportionalitetsprincippet for så vidt angår beregningen af afskrækkelsesfaktoren

183 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen tilsidesatte begrundelsespligten, ligebehandlingsprincippet og proportionalitetsprincippet i forbindelse med beregningen af den afskrækkelsesfaktor, der blev anvendt på sagsøgeren.

184 Sagsøgeren har i denne forbindelse gjort gældende, at de tærskler, der blev anvendt ved fordelingen af karteldeltagerne i kategorier med henblik på fastsættelse af afskrækkelsesfaktorer, skal fastlægges på en sammenhængende og objektiv måde. Sagsøgeren er af den opfattelse, at selskabet ikke som den eneste skal placeres i den tredje kategori med en afskrækkelsesfaktor på 1,5, men i samme kategori som ABB med en faktor på 1,25.

185 Forskellen mellem selskabets omsætning og ABB's omsætning er nemlig for det første sammenlignelig med forskellen mellem omsætningen hos Siemens og Hitachi, der begge er placeret i den første kategori med en afskrækkelsesfaktor på 2,5.

186 For det andet er forskellene mellem omsætningerne hos de virksomheder, der tilhører den første og den anden kategori, samt de virksomheder, der tilhører den anden og den tredje kategori, betydeligt større end forskellen mellem sagsøgerens og ABB's omsætning.

187 I denne sammenhæng har Kommissionen ikke givet nogen objektiv begrundelse for sin tilgang og har således foretaget en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet og proportionalitetsprincippet. Sagsøgeren er derfor af den opfattelse, at der af Retten skal anvendes en afskrækkelsesfaktor på 1,25 på selskabet i lighed med i dom Tokai Carbon m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 66 ovenfor (EU:T:2004:118).

188 Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumenter.

189 I denne forbindelse fremgår det af præmis 320 i dom Siemens mod Kommissionen, nævnt i præmis 70 ovenfor (EU:T:2011:68), at de afskrækkelsesfaktorer, der blev anvendt i 2007-beslutningen, som 70. og 71. betragtning til den anfægtede afgørelse henviser til, er forholdsmæssige for så vidt angår omsætningen hos samtlige berørte virksomheder, med undtagelse af Siemens, i forhold til hvilken grafen er nedadgående, idet der er blevet anvendt den samme faktor på denne virksomhed som på Hitachi, selv om Siemens' verdensomspændende omsætning i 2005 var mere end 6 mia. EUR større end Hitachis omsætning.

190 Det følger også af præmis 320 i dom Siemens mod Kommissionen, nævnt i præmis 70 ovenfor (EU:T:2011:68), at en sådan forholdsmæssighed opfylder de krav, som blev opstillet i dom af 5. april 2006, Degussa mod Kommissionen (T-279/02, Sml., EU:T:2006:103), hvorefter opdelingen af virksomheder i kategorier med henblik på fastsættelse af afskrækkelsesfaktoren i overensstemmelse med ligebehandlingsprincippet skulle være objektivt begrundet.

- 191 Tilsvarende forkastede Retten i præmis 322 i dom Siemens mod Kommissionen, nævnt i præmis 70 ovenfor (EU:T:2011:68), dom Tokai Carbon m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 66 ovenfor (EU:T:2004:118), som sagsøgeren i det foreliggende tilfælde har påberåbt sig, som irrelevant, eftersom denne sidstnævnte dom blev afsagt under andre faktuelle omstændigheder.
- 192 På denne baggrund må det konkluderes, at den afskrækkelsesfaktor, der blev anvendt på sagsøgeren, blev fastsat i henhold til en objektivt begrundet metode, særligt for så vidt angår Kommissionens valg om at placere selskabet i en særskilt kategori i stedet for at placere det i den samme kategori som ABB.
- 193 Følgelig må klagepunktet om tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet og proportionalitetsprincippet forkastes.
- 194 For så vidt som sagsøgeren ikke var genstand for en forskelsbehandling, var Kommissionen således ikke forpligtet til at give en særlig begrundelse for fastsættelsen af sagsøgerens afskrækkelsesfaktor.
- 195 I øvrigt og som allerede anført i præmis 70 ovenfor fremgår det af præmis 310-317 i dom Siemens mod Kommissionen, nævnt i præmis 70 ovenfor (EU:T:2011:68), at Kommissionen i 491. betragtning til 2007-beslutningen i tilstrækkeligt omfang redegjorde for de elementer, der blev taget i betragtning ved forhøjelsen af bødernes udgangsbeløb med henblik på afskrækkelse. Eftersom denne konstatering kan overføres på den afskrækkelsesfaktor, der blev pålagt sagsøgeren i den anfægtede afgørelse, skal det konkluderes, at sagsøgeren var i stand til at få kendskab til begrundelsen for denne forhøjelse af udgangsbeløbet for sagsøgerens bøde og at gøre sine rettigheder gældende, og at Retten kunne udøve sin kontrol.
- 196 Følgelig skal klagepunktet om en tilsidesættelse af begrundelsespligten under alle omstændigheder forkastes, og det andet anbringende skal forkastes i sin helhed.
- 197 Eftersom alle de anbringender, der er påberåbt til støtte for den principale påstand, skal forkastes, skal denne påstand forkastes i sin helhed.

Den subsidiære påstand om nedsættelse af bødens størrelse

- 198 Med den subsidiære påstand har sagsøgeren anmodet Retten om at ændre artikel 1 i den anfægtede afgørelse med henblik på ophævelse eller nedsættelse af den bøde, som sagsøgeren blev pålagt.
- 199 I denne forbindelse bemærkes, at den subsidiære påstand ikke er understøttet af andre anbringender eller argumenter end dem, der er påberåbt til støtte for den principale påstand. Henset til ovenstående bemærkninger og i mangel af andre oplysninger i den foreliggende sag, der kan føre til ophævelse eller nedsættelse af den bøde, som blev pålagt sagsøgeren, er der ikke anledning til som led i udøvelsen af Rettens fulde prøvelsesret at tage denne påstand til følge.
- 200 Kommissionen bør derfor frifindes i det hele.

Sagens omkostninger

- 201 Ifølge artikel 134, stk. 1, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgeren har tabt sagen og pålægges derfor at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.

På grundlag af disse præmisser
udtaler og bestemmer

RETTEN (Første Afdeling):

- 1) **Europa-Kommissionen frifindes.**
- 2) **Mitsubishi Electric Corp. betaler sagens omkostninger.**

Kanninen

Pelikánová

Buttigieg

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 19. januar 2016.

Underskrifter

Indhold

Sagens baggrund	2
Retsforhandlinger og parternes påstande	4
Retlige bemærkninger	5
Den principale påstand om annullation af den anfægtede afgørelse	5
Det første anbringende om en tilsidesættelse af begrundelsespligten, princippet om god forvaltningsskik og sagsøgerens ret til forsvar	5
– Klagepunkterne om tilsidesættelse af sagsøgerens ret til forsvar	6
– Klagepunktet om den anfægtede afgørelses begrundelse	8
Det syvende anbringende vedrørende en tilsidesættelse af begrundelsespligten og sagsøgerens ret til forsvar for så vidt angår fastlæggelsen af de andele af TM T&D's udgangsbeløb, der skulle fordeles mellem sagsøgeren og Toshiba	11
Det niende anbringende vedrørende en tilsidesættelse af begrundelsespligten og af sagsøgerens ret til forsvar for så vidt angår metoden for fastsættelse af et udgangsbeløb for sagsøgeren i den periode, der lå forud for oprettelsen af TM T&D	12
Det ottende anbringende vedrørende en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet og proportionalitetsprincippet for så vidt angår metoden for fastsættelse af et udgangsbeløb for sagsøgeren for perioden forud for oprettelsen af TM T&D	14
Det sjette anbringende vedrørende en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet og proportionalitetsprincippet i forbindelse med fastsættelsen af de andele af TM T&D's udgangsbeløb, der skulle fordeles mellem sagsøgeren og Toshiba	17
Det tredje anbringende vedrørende en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet, for så vidt som Kommissionen beregnede størrelsen af sagsøgerens bøde på samme måde som størrelsen af de europæiske producenters bøder	19
Det fjerde anbringende vedrørende det forhold, at Kommissionen begik en fejl ved at undlade at tage hensyn til beviser vedrørende tekniske og økonomiske forhold ved bedømmelsen af sagsøgerens adfærd og beregningen af størrelsen af sagsøgerens bøde	21
Det andet anbringende vedrørende en tilsidesættelse af begrundelsespligten, ligebehandlingsprincippet og proportionalitetsprincippet for så vidt angår beregningen af afskrækkelsesfaktoren	24
Den subsidiære påstand om nedsættelse af bødens størrelse	25
Sagens omkostninger	25